

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZERDA 1923. április 11.

97. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Világnyelv

Harminchárom ország kereskedelmi érdekképviselője küldötte el megbízottait Velencébe, hogy résztvegyenek azon a kongresszuson, mely a kereskedelmi világnyelvben való megállapodást tűzte ki célul. Harminchárom ország kereskedői tartották fontosnak a kérdés rendezését s ez a harminchárom ország bizonyára méltóan képviseli a világ kereskedőinek közvéleményét. Nemcsak az európai főhatalmak kereskedelmi kamarái küldötték ki képviselőiket, a sárga sziamiak s a sötét madagaszkáriak megbízottai is eljöttek a tanácskozásokra.

A kongresszus döntött a nemzetközi kereskedelmi nyelv kérdésében. A választás nem a francia nyelvre, a diplomácia kiesztergályozott nemzetközi érintkezési nyelvére, nem az angol nyelvre, a világkereskedelem eddigi uralkodójára, nem is a spanyol nyelvre, a tengeri kereskedelem mindmáig nélkülözhetetlen közlési eszközére esett, hanem — az esperantóra. Azon a versengésen, amelyen a világhatalmak nyelve az angol, francia, spanyol, német versengtek egymással, a világ kereskedőinek egyetemes akarata az esperantónak adta az elsőséget.

Ez a jelenség több szempontból érdekes. Távol élünk a világ forgatagától, országhatárok, messzeségek és valutakülönbségek távol sodortak bennünket, az életünk rabélet, mert csak képzeletünk szárnya röppethet bennünket ki a szűkhatáru lét korlátaik közül. S országhatárokon belül is érezzük azokat a nehézségeket, amelyeket a nyelvkülönbség okoz. Amit a költő énekelt valamikor, hogy árva gyermek minden kis magyar, mert a nagyvilág nem érti meg szavát, most fokozottan igaz, ma százszor árvaabb a magyar, mert új hazája s új polgártársai sem értik meg azt, amit mond. Mi volna, ha ugy lehetne, hogy jajainkat, panaszainkat, igazunkat, fogadkozásainkat és szándékainkat megértenék új hazánk jöhiszemű és fölvilágosodott polgárai, lehetne-e akkor talaja a gyűlöletnek s nem záródnának-e be a szívek az uszító szó elől. Lehetne-e, hogy azok legyenek a mi elnyomóink, azok hirdessenek gyűlöletet ellenünk sajtóban és uccán, akik vagy maguk, vagy őseik a zsarnokság ellen küzdöttek, elnyomatás alatt szenvedtek s a szabadságért véreztek?

A nyelv különbsége a legnagyobb akadálya, hogy a népek megértsék egymást s baráti közfoglásban egyesüljenek. A bibliai naiv legendája a bábeli nyelvze-

vart az emberiséget sujtó büntetésnek tünteti fel és súlyosabb átok alig szakadt még az emberiségre, mint az, hogy azok, akiknek szíve egyforma érzésekben dobban össze, akiknek gondolatát ugyanazok az eszmék hevítik, nem értik meg egymás szavát, hogy rendszerint csak a jólét kiváltásosainak s azoknak, akiknek a vagyon megadta a tanulás boldog lehetőségét, adatott meg, hogy embertestvéreikkel ország és nyelvhatárokon túl is érintkezni tudjanak.

A velencei kongresszus ezeket a subjektív megállapításokat most konkrét tények megállapítására helyezi. A megfigyelt tények legtöbbször az utódállamok határain belül születtek meg. A Kolozsvári és Kisenevi kamarák elnökei saját hivatalnokokkal nem tudnak érintkezni, — panaszkodtak el a

konferencián. A Csehszlovák kereskedelmi minisztérium kiküldötte bevallotta, hogy az idegenforgalomban a legnagyobb eredményt eddig az esperantó segítségével érték el. A barcelonai és helsingforszi kamarák kiküldöttei arról tettek jelentést, hogy a két kamara az esperantóval folytatott érintkezés s az esperantóval megteremtett közeledés folytán rendezhetett minta-kiállítást mindkét kamara székhelyén.

Mi itt méla fölénnyel, enyhe gunnyal nézzük és bogaras különcöknek tartjuk azokat, akik esperantót tanulnak. S az esperantó, az emberi társadalmak nivellálásának egyik leghatalmasabb eszköze, lassan elfoglalja a nemzetközi érintkezésben azt a helyet, amelyért évszázadokon keresztül hiába harcolt az angolok, a franciák és a spanyolok nyelve.

Radics megbízottai Beogradban tárgyalnak

Döntő fordulat előtt a belpolitikai válság — Készül a szerb-horvát megegyezés — Pasics és Jovanovics tárgyalásai a horvátokkal — A Radics-párt megjelenik a parlamentben

A keddi napon végre olyan fordulat történt a válságban, amely esetleg döntő fordulatot fog jelenteni az SHS. királyság egész belpolitikai irányában. A nagyjelentőségű lépést a Radics-párt tette meg, amely Radics után következő két legtekintélyesebb vezetőjét Beogradba küldte a radikális párttal folytatandó közvetlen tárgyalásokra.

A zagrebi *Jutarnji List* már hétfő esti számában közölte, hogy a Radics-párt két alelnöke: *Krnjević Juraj* és *Macsek Vladimir* Beogradba utaznak és közvetlen tárgyalásokat kezdenek a kormánnyal.

Egyidejűleg azt is közölték a zagrebi lapok, hogy *Popovics Velja* radikális képviselő, *Pasics* volt kabinetfőnöke, tárgyalásokat folytat Zagrebban a Radics-párt vezetőivel és ezek a tárgyalások nagyon kedvezően haladnak. Ezt a hírt nem tudták elerőltetni azok a beogradi forrásból eredő cáfolatok sem, hogy *Popovics* csak magánügyekben tartózkodik Zagrebban.

Mint Beogradból jelentik, a horvát köztársasági parasztpárt alelnökei, *Krnjević Juraj* és *Macsek Vladimir dr.* kedden reggel fél kilenckor Beogradba érkeztek.

A kormány tagjai tudomással bírtak a horvát politikusok küldetéséről, mert *Jovanovics Ljuba* valóságügyi miniszter már reggel 9 órakor konferenciát tartott *Pasics* miniszterelnökkel.

Féltizkor *Jovanovics Ljuba* a valóságügyi minisztériumban fogadta a

Radics-párt kiküldötteit, akik igazolták, hogy hivatalos megbízásuk van a tárgyalások folytatására.

Ez a konferencia nagyon sokáig tartott és délelőtt 11 órakor *Jovanovics Ljuba* a két horvattal együtt ment autón a miniszterelnökségi palotába, ahol *Pasics* azonnal fogadta őket.

Pasics miniszterelnökkel közel két óra hosszat, háromnegyed egyig tárgyaltak a Radics-párt delegátusai.

Kilátások a megegyezésre

A délelőtti tárgyalások után az egyik horvát kiküldött *Krnjević Juraj* nyilatkozott a *Novosti* munkatársa előtt a tárgyalások menetéről.

Kijelentette *Krnjević*, hogy a *Jovanovics Ljubával* megkezdett tárgyalások ugyan jó benyomást keltenek benne és szerencsés ötletnek bizonyult a horvát köztársasági parasztpárttól, hogy közellenérkezésre lépett a radikális párttal, amely a választásokon elnyerte a szerb nép bizalmát.

— A horvát köztársasági parasztpárt közös munkára készül a radikális párttal, ha létrejön a megegyezés. Ha pedig nem sikerülne a megegyezés, akkor még mindig hajlandó a párt az ellenzéki munkára. Minden esetre eljövünk a *Szakupstinába*, — mondotta, hogy április 16-án e, vagy később néhány nappal és hogy hányan jövünk el, az irrelevius. A horvátok hajlandók a szerbekkel megegyezést kötni és mi azért jöttünk Beogradba, hogy erre minden szükséges előkészületet meg tegyünk.

Evvel el is hártjuk magunkról azt a felelősséget, hogy a helyzet a mi magatartásunk miatt legyen még súlyosabb.

A *Pasics*val folytatott tárgyalások után a tárgyaló felek arcáról le lehetett olvasni, hogy az elért eredményekkel meg vannak elégedve.

Macsek dr. több újságíró előtt kijelentette, hogy a *Pasics*val folytatott tanácskozások eredménye kielégítő, mert kiderült, hogy szerb részről is készség van a megegyezésre. Ő is hangsúlyozta annak a jelentőségét, hogy a szerb és a horvát nép igazi képviselői közvetlenül találkoztak és nagy hibának tartja, hogy eddig csak közvetítők útján érintkeztek egymással.

Arra a kérdésre, hogy *Davidovics*val és *Protics*val is fognak-e találkozni, *Macsek* azt válaszolta: „Ma nem”. Mikor pedig megkérdezték tőle, hogy egyáltalában meg fog-e ez történni, a válasz az volt: „Majd meglátjuk!”

A további beszélgetés során pedig azt a kijelentést tette *Macsek dr.*, hogy egy új radikális-demokrata koalíció áthidalhatatlan akadálya volna a horvátok és szerbek megegyezésének és véglegesen megszüntetné a békés megegyezés lehetőségét.

Délután folytatták a horvát kiküldöttek tanácskozásait a kormány tagjaival, a megbeszélések eredménye azonban még nem került nyilvánosságra.

A német képviselők parlamenti magatartása

Nem léptek be a Radikális-pártba

A Szerémségben egyes Radics-párti képviselők a németek közt azt a hírt terjesztették, hogy a német-párt parlamenti képviselői beléptek a radikális-pártba, aminek ellenszolgáltatásaképpen a radikálisok egy miniszteri tárcát biztosítottak a német képviselőknek.

Ezzel a hírrel kapcsolatban a németpárt hivatalos lapja — a *Deutsches Volksblatt* — azt írja hogy a Radics-párti képviselők mendemondái minden alapot nélkülöznek. Csak beteg fantázia tud ilyen hírt koholni — írja a lap — és csak könnyelmű emberek tudják ezt elhinni. A német képviselők parlamenti taktikájukra vonatkozólag semmi határozatot még nem hoztak. Ezt csak a parlamenti klub és a pártvezetőség együttes ülésén fogják majd véglegesen megállapítani. De azt már most előre ki lehet jelenteni, hogy egyetlen szláv parlamenti klubba sem lépnek be a német képviselők, akik a zombolyai pártprogram alapján állnak. Csak abban az esetben lehetne szó valamelyik szláv parlamenti csoporttal való együttműködésről, ha az illető szláv párt

h zombolyai pártprogram alapján helyezkednek. Kizárt dolog, hogy addig míg ez be nem következik, a német képviselők akár a radikális, akár a demokratapártba belépnek. A németpárt — fejezi be a lap — megtartja különállását.

A *Deutsches Volksblatt* cikke bármily határozottan és meggyőzően hangzik is, beogradi politikai körökben erősen tartja magát az a vélemény, hogy a németpárt parlamenti képviselői támogatják a radikálisokat.

A Népkör új hajléka

Nagyobb áldozatkészséget kérnek a magyarságtól

A suboticei magyar Népkör — mint ismeretes — nemrég elhatározta, hogy új székházat fog építeni. Az eddigi egyesületi helyiség már nem felel meg a követelményeknek, mert nem elég nagy a magyarság tömegeinek befogadására. A Népkör vezetősége akkor felhívást intézett a magyarsághoz, amelyben erre a kulturális célra való adakozásra szólította föl azokat, akiknek erre módjuk van.

A Népkör felhívása — ezt teljes tárgyilagossággal meg kell állapítani — eddig nagyon kevés eredményre vezetett. A magyar áldozatkészség ezuttal sem nyilvánult meg olyan mértékben, ahogyan azt a kulturális és a magyarság érdekeit szolgáló cél megkívánja és azok, akiknek vagyoni viszonyai kötelességük tenné az ilyen célokra való adakozást, eddig nagyrészt távol vannak még attól, hogy egy-egy téglával is hozzájáruljanak a Népkör új helyiségének fölépítéséhez.

A magyarságnak nincsen Suboticán sem színháza, sem olyan kulturálata, amely után az itt élő magyar tömegek lelke áhítozik. A Népkör új helyisége lenne az új viszonyok közé szakadt, kisebbségbe került magyarság suboticei hajléka, több ennél: temploma a magyar szónak, a magyar színjátszónak, a magyar kulturának. Minden itt élő magyarnak kötelessége hozzájárulni ahhoz, hogy ez a hajlék fölépüljön.

A Népkör vezetősége az új hajlék fölépítése ügyében csütörtökön délután

felőtkor megbeszélést tart, amelyen a további propaganda teendőit is megfogják beszélni. A magyarok mulik csak, hogy ez a gyönyörű terv megvalósuljon. Nem szabad pillanatig sem kételkedni abban, hogy a magyarság minden egyes tagja teljesíteni fogja kötelességét, amelyet a magyar kultúra

szerepének kell diktálni.

A Népkör fölépítésére szánt adományokat a Bácsme gyei Napló szerkesztősége is elfogadja és a nyilvánosság előtt nyugtatja. Gyűjtésünket a következő jegyzésekkel kezdjük meg: Minerva-Nyomda Részvénytársaság 500 dinár, Fenyves Ferenc dr. 500 dinár.

Utazás Magyarországon keresztül — utlevél nélkül

Direkt jugoszláv kocsik Virovitica—Barcs—Gola—Murakeresztur között

A jugoszláv-magyar vasúti forgalomnak április 1-én Virovitica és Barcs állomások közt történt megnyitása után érdekes és nagyfontosságú újítást rendelt el a közlekedésügyi minisztérium hozzájárulásával a Délivásut ljblijnai igazgatósága. Szlavónia és a Muravidék gyorsabb és közvetlen vasúti forgalmának lebonyolítása végett, — a trianoni békeszerződés intézkedése alapján — közvetlen vasúti kocsikat helyezt forgalomba a szlavoniai Virovitica és murakeresztur között, amelyen a jugoszláv állampolgárok kiszállás nélkül, utlevél nélkül utazhatnak keresztül a magyar területen.

A háború előtti Szlavónia és a Muravidék egymás közötti vasúti forgalmát a Délivásut Koprivnica-Gyékényes-Gola-Barcs és Koprivnica-Gyékényes-Murakeresztur-Kotoriba vonalán át bonyolították le, amely állomások egy része a trianoni békeszerződés alapján az SHS. királyságnak, egy része pedig Magyarországnak jutott. A direkt vonal további használatára nézve azonban a békeszerződés peage-jogot biztosított a SHS. királyság számára, amely jog felhasználása a virovitica-barcsi vonal április 1-én történt megnyitása után most vált időszzerűvé. A külön jugoszláv kocsik megindítása — amelyek a békeszerződés értelmében a magyar területeken a területen kívülség (exterritorialitás) jogát élvezik, — a békeszerződés eme rendelkezése alapján történt, amiről a zagrebi vasúti igazgatóság a következő hirdetményt tette közzé:

Április 9-iktől kezdve III. osztályú közvetlen átmeneti kocsik helyeztetnek forgalomba a következő relációkban: a) Koprivnica-Gyékényes-Gola-Barcs, b) Koprivnica-Gyékényes-Murakeresztur-Kotoriba. A Délivásut ljblijnai forgalmi igazgatósága ugyan e naptól kezdve

direkt átmeneti III. osztályú kocsikat helyez forgalomba Kotoriba-Murakeresztur-Gola-Barcs-Virovitica vonalon. A fent közölt kocsik Gola-Barcs irányában és vissza a következő vonatokkal fognak közlekedni: Koprivnicáról Gyékényesig a 414. számú, Gyékényestől Barcsig a 914. számú személyvonattal. Ellenkező irányban Barcsból Gyékényesig a 911. számú, Gyékényestől Koprivnicáig a 413. számú személyvonattal. A direkt átmeneti személykocsik Kotoriba állomásra a következő vonatokkal közlekednek: Koprivnicáról Gyékényesig a 402. számú gyorsvonattal, Gyékényesről Murakereszturig a 901. számú gyorsvonattal, Murakereszturról Kotoriba felé a 272. számú vonattal. Ellenkező irányban Kotoribától Murakereszturig a 257. sz., Murakereszturról Gyékényesig a 902. számú és Gyékényestől Koprivnicáig a 401. számú gyorsvonattal.

A direktkocsik Kotoriba állomásról Viroviticáig a következő vonatokkal közlekednek: Kotoriba-Murakeresztur a 257. számú, Murakeresztur-Barcs a 902. számú gyors és Barcs-Virovitica az 1537. számú vonattal. Visszafelé Virovitica-Barcs 1532. számú személy, Barcs-Murakeresztur 901. számú gyors- és Murakeresztur-Kotoriba 272. számú személyvonattal.

A fent közölt vonalakon a direkt kocsikban a jugoszláv állampolgárok a Délivásut magyar vonalain (Murakeresztur-Barcs) utlevél nélkül utazhatnak jugoszláv állomásról jugoszláv állomásra. Katonai szállítmányok a kocsikban nem szállíthatók. Egyes katonai személyek fegyver nélkül igénybe vehetik a direkt kocsikat. Ezekből a kocsikból az utasok magyar területen nem szállhatnak ki, kivéve Gola állomást, ahol a jugoszláv állampolgároknak a be- és kiszállás megvan engedve.

Vakmerő rablótámadás Novisadon

Fényes nappal kifosztották egy nagykereskedő lakását

Novisadról jelentik: Hétfőn délután vakmerő rablótámadás történt Novisadon. A Futaki-ut 32. számú házban lakik Antunovic Jacó gyümölcsnagykereskedő. Hétfőn kora délután a nagykereskedő nem volt otthon, csak felesége és Pichler Verona nevével cselédlány tartózkodtak a lakásban. Öt óra tájt két munkáskülső fiatalember csöngetett a ház kapuján. A cselédlány beeresztette és fölvezette őket a nagykereskedő feleségéhez, mert azt mondták villanyvezetők, akik a lakásban levő villanyvezeték akariák megjavítani. Antunovicné gyanútlanul fogadta az ismeretlen látogatókat, akik kezdetben úgy viselkedtek, mintha csakugyan villanyjavítás céljából jöttek volna. Amikor azonban a cselédlány eltávozott és a nagykereskedő feleségével egyedül maradtak a szobában — hirtelen revoleert kaptak elő és ráfogták a nagykereskedő feleségére. A halálra rémült asszonynak ezután szállat betömtek a száját, ruhadarabokkal összkötötték a testét. Mikor mindezzel elkészültek, magukkal hozott számszámokkal feltörték a Wertheim-szekrényt, ahonnan 150.000 dinárt elraboltak. A rablók távozását senki se vette észre. A cselédlány ugyanis, aki beengedte őket, rögtön azután, hogy az ismeretlen látogatókat magarahagyta Antunovicnéval, eltávozott a házból és csak 8 óra tájt tért vissza. Körülbelül ez időben érkezett meg Antunovic is, aki mihelyt felfedezte a rablást, rögtön jelentést tett a rendőrségnek, amely Pichler Veronát azonnal letartóztatta arra a gyanura, hogy összejátszott a rablókcal és ezert távozott el a lakásból. Később — nyomozás során — kiderült, hogy ez a felfedés hamis, mire a cselédlányt szabadonbocsátották. A vakmerő rablókcal, akiknek kézrekerítésére a rendőrség minden intézkedést megtett, még nem akadtak nyomára.

A primadonna mandátuma

Irtá: Stella Adorján

A primadonnáról a színház hölgytagjai azt híresztelték, hogy csendben, minden ünnepség és minden bankett nélkül betöltötte a negyvenedik életévét. Ő maga jóleső örömmel hallgatta ezeket a híreszteléseket, mert a barátai által terjesztett negyven év színházi időszámítás szerint harminckét évet felel meg. Ennél pedig jóval idősebb volt. Színházi időszámítás szerint közelede a félszázados jubileumhoz, ami azt jelentette, hogy valóban nem jár messze a kellemetlen négy X-től. Színpadon csodálatos módon megtudta őrizni az ifjúságát. Naponta négy-öt órát szán erre az őrizetre és a modern kozmetika minden vimványát ennek a szolgálatába állította. Mikor a színpadra lépett, mint Odette, a tizenhat éves masamodlány (mert husz éven felüli szerepet elvből nem vállalt; ebben a korban még a legnagyobb színésznők se engedhetik meg maguknak az ilyesmit) a megtestesült ifjúságot, a tavasz éltető ragyogását hozta magával a rivalda fényébe. Ilyenkor a közönség elfelejtette hogy már husz éve látsza a tizenhat éves masamodlány hercegnőket és az egyetemi ifjúság vöröstre tapsolta a tenyerét a második erkélyen.

— De meddig még? — kérdezte magát, mert okos nő volt és tudta, hogy az arcmaszás és az idő küzdelméből mégis csak az idő fog győztesen kikerülni az idő a legnagyobb hadvezér, akinek eddig még minden hatalom behódolt.

— Valamit ki kell találni — gondolta. Merészet és ujat, amivel akkor is meg lehet törni a tömeg közönyét, amikor

nem leszek ilyen nagyszerűen szép.

Az öltözője tükrében gyönyörködött pompás testében. A modern francia operett második felvonását várta, fűdökosztyumban, mert hiába a franciák meg tudják választani a miljót, — és olyan kevés ruha volt rajta, hogy akár-melyik szabadlevő tengeri fürdő strandján közmegebotránkozást okozott volna. Csak a nőknél, mert a férfiak nem tudtak volna betelni vonalainak csodálatával. Puderezett erős combjai a klaszszikus szobrok szépségével vetekedtek, fűzöt nem látott karesu dereka hajlékony volt mint a kigyóasszonyé az arénában és a puha selyem alatt lányos, kicsi mellék aludtak, amelyenkre az operett szerzője gondolt, amikor a tizenhat éves Odettet megálmodta. Nagy zöld szemével amelyeket feketén árnyékolta a színpadi festék, sokáig nézte magát, boldogan és gyönyörűséggel, de aztán észrevette, hogy a felső karja elvesztette Odette ifjúságát, a felsőkar megtagadta a szolidaritást a test többi részével és petyhüdt ráncokkal az idő közelgő győzelmének hírnokévé szegődött. Borosan elfordult a tükrőtől és az est lap olvasásába merült. Előbb a színházi rovatot futotta át, aztán egy gyilkosságot olvasott el izgatottan, majd a politika híreit kezdte böngészni. Sose érdekelte a politika, de közel egy félve amióta egy aktív miniszteri boldogított mindazokkal a szép dolgokkal, amelyek a tükréből visszantektek rá, néha akaratlanul is betévedt a politika berkeibe. Megismerte a miniszternek néhány híres államférfi barátját és jobb szórakozás híján, no meg némi feltűnés céljából a parlamentbe is gyakran ellátogatott. Az est lap a közelgő választási harc előkészületeiről számolt be és többek között megemlítettette, hogy az ismert feminista-vezérnő is fel fog lépni pártönkivüli férfigyűlöli programmal. A primadonna egy pillá-

nat alatt liangosan kimondta amit gondolt:

— Én is fel fogok lépni képviselőnek.

A miniszter nevetőgörcsöt kapott mikor elmondta neki a szándékát. Bántotta, hogy a férfi kineveti, elbigyesztette kicsit nagy, érzéki száját és csak ennyit mondott:

— Nincs szükségem a maga jóindulatára. Én majd szerzek magamnak mandátumot. Csak azt kérem magától, mondja meg nekem, melyik kerületben van a legkevesebb választó.

Aztán mégis elmondta a tervét. — A kerületek ugyebár többségi rendszerrel választják a képviselőjüket. Tegyük fel, hogy a legkevesebb kerületben 1000 választó van. Ennek az abszolút többsége 501, de elég 450 is mert nem szavaz le mindenki. Ezt a 450 embert nekem hat hét alatt meg kell hódítani és meg van a mandátum. Nem leszek köszívű, elhiheti, ha a politikai karrieremről van szó.

A miniszter most már nem nevetett. Csodálkozott. Bámulta ezt a szöke fejet, hogy ilyen ötleteket termel. Aztán elővette a rábeszélő képességét. Megbukott. Telefonált a titkárnak aki tíz perc múlva jelentette, hogy a nemesadlonyi ugynevezett kettősosztott kerületnek összesen 645 szavazója van. Eből 480 férfi, 165 nő.

— Reakciós kis választójogi törvényt csináltunk annyi bizonyos — mondotta a miniszter. Csak arra vagyok kíváncsi mit csinál a nőkel?

A primadonna gondolkodott. — A nőkre nem lehet számítani — mondta kis szünet után. Egy ilyen istenhátamögötti fészékben a nők nem elég modernek ahhoz... Csak a férfiakra számíthatok. Háromszáz férfivoks elég lesz.

A miniszter még dadogott valamit arról, hogy a kormány egy régi hívenck

ígerte a kerületet, hivatalos terrortól fenyegetőzött, ami ilyenkor elkerülhetetlen, végül is boldog maga angyalombucszóval elment a pártkörbe.

A primadonna sopra felszengette újságíró-ismerőseit és másnap valamely nyi lap hírül adta mint érdekes kuriózumot, hogy a népszerű művész nő fel akar lépni a nemesadlonyi választókerületben.

Nemes-Adlonyban a Korona-szállóban ütötte fel a főhadiszállását. Hat szobát foglalt le a kis hotelben pártirodának és magánlakásnak. Az utóbbit saját butoraival rendezte be keleti kényelemmel. Elhozatta legszebb pongyoláit, vagyonokat érő fehérműtűt és nagy szerelmi arzenáljának minden kis és nagy fegyverét. A szavazatok megszerzésében fáradhatatlan volt. A garzon-embe-eket maga látogatta meg, a nők embe-eket felhívta a Korona-szállóbeli gyönyörtanyára és egyáltalán nem fukarkodott a jóságával.

— Ez csak előleg — mondta a választópölgároknak — ha rámszavaz a fővárosban legyen szerencsém mások is.

Ez volt a programbeszéde. Erve csak egy volt a kormány jelöltjével szemben: az ágy. Ezt az érvet azonban egyre gyakrabban használta úgy hogy a választás előtt két héttel, mikor már kétszáz szavazat biztosítva volt, táviratot küldött két legkedvesebb barátjának:

— Nem bírom egyedül az agitációt. Gyertek azonnal.

A két barátó megérkezett de nem sokat használtak. Mindenki magát a szép jelöltet akarta biztosítani ragaszkodásáról. A kis kerületben kétségbe voltak esve azok a férfiak, akik kimaradtak a választói névjegyzékből. Mert a primadonna könyörtelen volt, csak

Radoszlavoff

volt bolgár miniszterelnök a szófiai ítéletről

A bolgár bíróság egy ad hoc készült törvény alapján — mint a »Bácsmegyei Napló« megírta — súlyos ítéletet hozott azon volt miniszterek ellen, akik Bulgáriát a központi hatalmak oldalán való állásfoglalásra bírták. A bíróság életfogytiglani fegyházra ítélte a Radoszlavoff-kormány Slivenben fogva tartott tagjai közül Toneseff, Peseff, Popof, Dimeseff és Petkoff minisztereket. Naideoff tábornokot tizenöt esztendőre, Zsekof tábornokot, a volt vezérkari főnököt, valamint Apostoloff és Koznicski minisztereket tizenöt esztendőre életfogytiglani fegyházra ítélték Radoszlavoff volt miniszterelnököt is, aki az összeomlás óta Berlinben tartózkodik. Radoszlavoff miniszterelnök az ítéletről a »Bácsmegyei Napló« tudósítója előtt a következőkben nyilatkozott:

— Az ítélet nem lepott meg. A civilizált államok történelme hasonló eljárásra kevés precedenst tud felmutatni. Ellenem s volt kormányom tagjai ellen még a békeszerződés aláírása előtt Párisból követelték az eljárás megindítását. A bünygyi eljárás megindítása Franciaország kivánságára volt.

— Az ellenünk emelt vád lényege az, hogy antant-ellenes politikánk hazánk érdekei ellen Bulgáriát Németország szolgálatába állította. Franciaország elégtétellel vette tudomásul elítélésünket. *Poincaré-nak Sztambulinszkyhez, a jelenlegi bolgár miniszterelnökhöz intézett üdvözlő távirata legalább is erre enged következtetni.*

— Maga az eljárás szégyene a bolgár igazságszolgáltatásnak. Az országgyűlési képviselőket és volt minisztereket három év előtt vetették börtönbe. (A bűnper 1919 október 11-én kezdődött és ez év március 31-én ért véget.) Börtönbe vetették őket az akkor fennállott törvények ellenére és eljárásukat csak utólag szankcionáltatták a szobranjé erre a célra készített törvénye-

vel. Három és fél esztendő óta közönséges gonosztevők gyanánt bannak olyan férfiakkal, akiknek minden bűnük az, hogy legjobb tudásukkal szolgálták hazájukat. Az én kormányom tagjain kívül a koalíciós kormány huszonnégy miniszterét is letartóztatták. A felettünk ítélezett bíróság tíz parasztból álló lakus és öt bíróból álló hivatásos tagjait a kormány szervei jelölték ki.

— Ugy látszik, hogy Sztambulinszki alatt sem biztos a talaj. Erre az a tény enged következtetni, hogy a szobranjé, melyben eddig egy kis-mentesítheti.

A jugoszláv kormány feljelentése husz magyarországi repatriált ellen Szerb templomok kirablásával vádolt főispánok

— A Bácsmegyei Napló budapesti munkatársától —

A jugoszláv kormány a magyar külügyminisztérium után bünyvádi feljelentést tett a budapesti államrendőrség főkapitányságán mintegy husz az S. H. S. királyságból Magyarországra repatriált budapesti lakos ellen, akik régebben előkelő közhivatalnokai állásokat töltöttek be a háboru befejezéséig a Vajdaságban. Ezek a magasrangú köztisztviselők — köztük több főispán, főszolgabíró, tábornok — a feljelentés szerint a háboru alatt, Szerbia katonai megszállása idején szerb templomokból értékes műtárgyakat tulajdonítottak el. A jugoszláv kormány feljelentése előadja, hogy az utólagos nyomozás alapján hiteles megállapítást nyert, hogy az osztrák-magyar megszálló csapatok főtisztjei és a melléjük beosztott polgári hatósági közegek közül kik irányítottak nagyobb gyanus szállónnyokat haza családjaikhoz.

A budapesti rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást az ügyben, illetőleg beidéztette és kihallgattatta a feljelentésben felsorolt személyeket, köztük az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület egyik vezetőjét, több volt magasabb állású magyar közzolgálati al-

számu többség fedezte kormányzását és ezen többség segítségével legutóbb még korlátlan cselekvési szabadságot is kapott, most közvetlenül a bíróság ítélethozatala előtt — feloszlatta. Sztambulinszki fölényes győzelmet remél. Lenet, igaza lesz, hiszen az ellenzék cinémításánál ez lenne a tulajdonképeni célja. Sztambulinszkiné a választási harcba dobott jelszavai közé tartozik az is, hogy Bulgáriát a jóvátételi kötelezettségek teljesítése alól csak a franciabarát politika szobranjé, melyben eddig egy kis-mentesítheti.

kalmazottat és köztismerit vajdasági előkelő személyiségeket, akik a háboru befejezése óta Magyarországon tartózkodnak.

A kihallgatottak tagadták, hogy bármi részük lett volna a szerbiai templomok és muzeumok kirablásában és azt sem ismerték be, hogy ilyen eredetű műkincsek lennének birtokukban. A rendőrség megállapította, hogy az egyik feljelentettnek, egy ismert festőművésznek vannak jugoszláviai eredetű műemlékei, azonban gyanúsított azzal védekezett, hogy már a háboru előtt budapesti lakos volt és azóta nem is járt Szerbiában, tehát nem lophatta műtárgyait.

A rendőrségnek az az álláspontja, hogy a feljelentettek multja és előkelő társadalmi állása, általában életkörülményeik lehetetlenné teszik, hogy ilyen súlyos vádnak hitelt lehessen adni velük szemben és éppen ezért a megindított bünygyi vizsgálat kihallgatásuknál egyébre nem is terjed ki. Az eljárás befejeztével a rendőrség jelentést tesz a külügyminisztériumnak, amely azután diplomáciai uton közli majd az előrelátóan nemleges eredményt a jugoszláv külügyminisztériummal.

Romániában megtiltották a nem óhitű szerzetesrendek működését

Angol lap Románia új alkotmányáról

A román kamara és szenátus a kormány által előterjesztett törvényjavaslatot fogadott el, amelyben megtiltja mindazon szerzetes- és apácarendek működését, amelyek nem a román, vagyis a görög keleti, vagy görög-katolikus hitfelekezethez tartoznak. A törvényjavaslat elfogadásáról elrendelt szavazásnál a nemzeti kisebbségek képviselőin kívül a zsidó képviselők és az ellenzék egy része is a javaslat ellen szavaztak.

E törvény következtében Romániában a jövőben nem telepedhetnek le csak óhitű szerzetesrendek és a román területen jelenleg működő minorita, premontrai, kapucinus, Ferenc, piarista és mindkét nembeli irgalmas rendek kénytelenek közhasznú oktatási és emberbaráti tevékenységüket beszüntetni.

Ez a magyar kisebbség érdekeit leg-súlyosabban sértő rendelkezés főképpen az aradi, lugosi, gyulafehérvári, temesvári, fogarasi, szatmári és nagyváradi szerzetesrendeket sújtja, amelyek hosszú évtizedeken át tanügyi, népnevelési és humanitárius téren rendkívül nagy érdemeket szereztek.

A Manchester Guardian rendkívül heves cikkben támadja a román alkotmányreformot, amelyről azt mondja, hogy egyenesen kihívja a nemzeti és felekezeti kisebbségeket, amelyeknek jogai nemcsak a gyulafehérvári egyezményben hanem a békeszerződésben is biztosítva vannak. Az új alkotmány a román nyelvet jelöli meg államnyelvnek, emellett azonban nem ismeri el a kisebbségeknek azt a jogát, hogy saját anyanyelvüket taníthassák.

Természetbeni ellátás a városi tisztviselőknek

Élelmiszerek és ruhák beszerzésére kérnek hitelt

A városi tisztviselők súlyos helyzetén akar most segíteni a városi tanács olyan radikális javaslattal, amely többet segít a város alkalmazottain, mint a drágasági pótlékok pár dináros felemelése. A tanácsi javaslat a városi tisztviselők természetbeni ellátására vonatkozik.

A javaslatnál a tanácsot az a megfontolás vezette, hogy a drágasági pótlékok emelése soha sem tart lépést az árak emelkedésével és általában a lét-fenntartás súlyosbodásával és a város, mint munkaadó még abban az esetben sem tud segíteni alkalmazottain, ha erre a város részéről még is van minden jóakarát, mert a városi tisztviselők drágasági pótléka sosem lehet magasabb az állami tisztviselők hasonló című pótlékainál.

Hogy e tekintetben a város végre függetlenítse magát és alkalmazottainak jobb megélhetést biztosítson, elhatározta a városi tanács, hogy tisztviselőinek természetbeni ellátást biztosít. Az eddigi kísérletek, amelyek csak egészen szerény keretek között mozogtak és csak arra szorítottak, hogy a városi alkalmazottakat a városi kertészet terményeivel látták el, kielégítő eredményt jártak. Főképpen ez indította a tanácsot a természetbeni ellátás kiterjesztésére.

A pénteki közgyűléstől ezért a városi tanács nagyobb hitel megszavazását fogja kérni arra a célra, hogy az alkalmazottai részére nagyobb készlet lisztet, burgonyát, zsírt és más fontos élelmi szereket, továbbá szövetet, vagy kész ruháneműt és lábbelit szerezzen be. A városi tanács ezeket a cikkeket azután beszerzési áron, vagy esetleg még ennél is olcsóbban fogja a városi tisztviselőknek rendelkezésére bocsátani.

A tanács újabb akciója nagy örömet keltett a tisztviselők között.

Megszakadtak a demokrata-radikális tárgyalások

A király beavatkozását várják — A politika hírei

A politikai élet nagy szenzációja, a Radics-párt delegátusainak megérkezése, melyről lapunk más helyén számolunk be — kissé elterelte az érdeklődést a már napok óta folyó radikális-demokrata koalíciós tárgyalásokról, amelyek a demokraták túlhaltott követelése miatt amugy is holtnakra jutottak.

Mint Beogradból jelentik, parlamenti körökben azt állítják, hogy a koronának az a kívánsága, hogy minél szélesebb alapon koalíciós kormány alakuljon, de legalább is demokrata-radikális koalíció. Egyes képviselők már azt is állítják, hogy Pasics egyenes megbízást kapott a királytól a helyzetnek ilyen irányu megvizsgálására.

Olyan körökben, amelyekről általában úgy tudják, hogy közeli vonatkozásban állanak az udvarral, azt a hírt terjesztik, hogy a korona viselője meg fogja kísérelni a válságnak olyan megoldását, amely a parlamenti kormányzást lehetővé fogja tenni, vagyis létre akarja hozni a megegyezést a pártok között. Ha a pártok a megegyezést maguk nem tudják létrehozni, akkor ezek szerint a hírek szerint a király a maga kezébe venné a kedvezményezést. Parlamenti körökben azonban nem adnak hitelt ezeknek a híreszteléseknek.

A kormány lemondásának kérdésében még mindig nincs végleges döntés. Erősen tartja magát az a hír, hogy április 15-én fog a kormány lemondása bekövetkezni.

Tomljenovics Beogradban Beogradból jelentik: Tomljenovics disszidens demokrata képviselő, aki

tudvalevőleg a tavalyi zagrebi kongresszus határozatai alapján áll, Beogradba érkezett. Tomljenovics első útja Davidovics Ljubához vezetett, majd más baloldali demokratákkal is tárgyalt. Hír szerint Tomljenovics ismét be akar lépni a demokratapártba.

Tomljenovicsnak ez az elhatározása váratlanul hatott beogradi politikai körökben és kíváncsian várják a tárgyalásai eredményét.

A horvát nemzeti egyház tiltakozása

Zagrebből jelentik: A horvát nemzeti katolikus egyház hívői tiltakozó gyűlést hívtak össze a vallásügyi miniszter rendelete ellen, amely megtagadta az új egyháztól a nyilvános egyházzá való elismerést. A rendőrség a zagrebi püspök közbenjárására betiltotta a gyűlést, azonban azt egy istentisztelet után mégis megtartották. A gyűlésen két pap beszélt és élesen támadták a vallásügyi minisztert, aki véleményük szerint megsértette az alkotmányt olasz püspökök befolyására.

A szónokok felhívták a hívőket, hogy folytassák a megkezdett harcot a végső győzelemig.

A gyűlés résztvevői parasztok, munkások és intellektuálisok voltak. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyet az összes jelenlevők aláírásával elküldenek a vallásügyi miniszternek. Hasonló tiltakozó határozatokat küldenek a miniszternek Karlovácról, Kopronicáról, Belovárról és a többi helyekről is, ahol már megalakult a horvát nemzeti egyház szervezete.

azokkal állott szóba, akik igazolni tudták, hogy választóloggal bírnak.

A választás előestéjén bágyadtan konstataha barátainak hogy a többség biztosítva van. Aztán felsóhajtott:

— Jó néznék ki, ha legutóbb megszavazták volna az általános választójogot.

A választásokon, mint az ellenzéki lapok írták, »dühöngött a terror«. A kormány a nyílt szavazással kíméletlenül leverte az ellenzékét és tüzzel-vassal behozta a maga nagy többségét. De Nemes-Adonyban győzött az igazság. A kis kerület 16 szótöbbséggel a nagy primadonnát küldte be az ország házába.

*

Az ujonnan összehívott országgyűlés első ülésnapján nagy sürgés-forgás volt az előkelő vörösszőnyeges folyosókon. A kormány néhány tagja és egy-két kormánypárti korifeus a keresztfolyosón nézték az érkezőket és megjegyzésekkel kísérték az új képviselők felszeg, elfogódott megjelenését. A szenáció erejével hatott mikor belépett a folyosóra a primadonna, komoly fekete ruhában. Az előkelő csoport élesen fixirozta a legszebb követet és nyomban megindult a csipős megjegyzések áradata. Mindenki tudott egy felette érdekes históriát, valamelyik szavazatának megszerzéséről. Nagyon bántották az új kollégát és az egyik korifeus megjegyezte:

— Így szerzett mandátummal nem illik megjelenni a Házban.

A miniszterelnök, a mindig finom, angol parlamenti figura kedélyesen intette le a rosszmájú honatyákat.

— Ugyan hagyjátok békében azt az asszonyt — mondta, Nézzetek körül egy kicsit és aztán beszéljétek. Bizony mondom nektek, hogy ez a képviselő-társunk jutott hozzá még a legtisztességesebb uton a mandátumához.

Gömbös kihallgatása Horthy kormányzónál

A szélsőségesek bentmaradnak
a kormánypartban

Budapestről jelentik: A kormány-part keddi esti értekezletén kellett volna előlenni annak, — mint már többször megirtuk — hogy Gömbös Gyulával és társaival mi történiék, bent maradhatnak-e a pártban, vagy sem? Gömbösök az utolsó pillanatban keresztülhúzták az egységes-párt liberálisainak számítását azzal, hogy vezetőik, Gömbös Gyula és Wolff Károly kihallgatásra jelentkeztek Horthy Miklós kormányzónál és őt kérték meg arra, exponálja magát érdekükben.

A kormánypart szélsőséges elemei arra számítottak, hogy a kormányzó melléjük áll majd a mérsékelttel szemben. Gömbösnek a kormányzónál történt kihallgatása után jól informált politikai körökben az a hír terjedt el, hogy az audiencia következményeképp Gömbös Gyula, nem vonul ki a kormánypartból, nem kerül törésre a sor közte és az egységes párt között, egyelőre marad minden úgy, amint volt s legfeljebb arról lehet szó, hogy Eckhardt Tibor és Zsilinszky Endre, akik már tulságosan elgáloppozták magukat a kormányval és az egységes párttal szemben, levonják cselekedetük következményeit és kilépnek a kormánypartból. Az egységes párt válsága, mint már annyiszor, ezúttal is elsimult, ha több időre nem is, de néhány hétre mindenestre.

Gömbösök azzal indokolják leszerelésüket, hogy garanciákat kaptak arra, hogy a kormány teljesíti majd több kívánságaikat. Engedékenysé-gük azonban főként arra vezethető vissza, hogy a miniszterelnök arra az esetre, ha tovább folytatják a kormánypart robbantását, kilátásba helyezte a »Szózat« és a »Népe« című intranzigens lapok kormányzub-venenciójának beszüntetését.

A kormánypart két frakciója közötti újabb fegyverszünet meghú-sította azokat a terveket, amelyek gróf Zichy János vezetésével néhány pártönkivüli képviselőnek a kormánypartba való bevonulására vonatkoztak. Erről a részről már buzgón nyilatkoznak, hogy egyáltalán nem is gondoltak a kormány-parthoz való csatlakozásra.

Meghalt

a magyar hadifoglyok egyik
jóltevője

Kinsky Nóra grófnő halálára

Kinsky Nóra grófnő 1916-ban látogatta végig először a szibériai hadifogolytáborokat. Nehéz idők voltak azok, a hadifoglyok ugyszólván még a levegőtől is elzárta, orosz tiszték gyöttrő bánásmódja alatt ezer és ezer keserűség mentek keresztül. Ekkor érkezett a hír, — fogolytáborról-fogolytáborra szállva — hogy jön a grófnő... Amikor belépett a füstölögő petróleumlámpával világított meszeletlen barakkokba, mintha egy darab Európa, egy darab otthon sühant volna be vele a gyalultatlan deszkából összetakolt ágyak és a sápadt, szomorú rabok közé.

Fiatal, derűs lény egy szempillantás alatt meghódította a gyanakvó, mindent sötéten és rossznak látó foglyok bizalmát. A sok keserűség és kívánság, mely évek alatt felgyűlt a rabokban, mind őszintén megnyilatkozott előtte és mind őszinte meghallgatásra is talált nála. És Kinsky grófnő nem maradt az ígéretnél. A lassu, közönyös rossz hatóságoknál, akik mindig a nekik megfelelő időben tudtak egyszerre megsiketülni, Szibériában addig páratlan eréllyel lépett fel és amit el lehetett érni a

foglyok helyzetének javítására, azt keresztül is vitte.

Legendássá nőtt a kicsi, törekeny-nek látszó Kinsky grófnő alakja is a szibériai hőmezőkön. Ez a lelkes, fiatal hölgy, 30—40 fokos hidegben szánon tette meg a majd háromszáz kilométeres utat, hogy eljusson Troickojevskba, ahová vasut nem járt. Csitában kiütéses tifusz dühöngött. Ő maga ápolta a betegeket, míg meg nem kapta a veszélyes ragályt, mely heteken keresztül fenyegette életét. Felfogyulva, nem tudott többé elszakadni a nemes ügytől s minthogy a forradalom kitörése után, mint vöröskeresztes megbízott,

nem időzhetett Oroszországban, be-állt az asztracháni kórházba ápolónőnek, ahol önfeláldozóan gondozta a beteg magyar fiukat.

Az oroszok kémkedéssel gyanúsították. Sok üldöztetésen ment keresztül, míg végre három évi önfeláldozó munka után sikerült otthonába visszajutnia. Most, mikor jelentik, hogy gróf Wilczek Ferdinándné, született Kinsky Nóra grófnő, a szilészi Poruba községben két éves boldog házasság után elhunyt, férje és kis árvája gyászában bizonyára sok volt magyar hadifogoly is osztozik, aki mindig hálával és szeretettel fog visszagondolni reá.

Sajtóvihar készül a subotici városházán

A városi takarékpénztár megvásárolta a Narodna-nyomdát

A pénteki rendkívüli városi közgyűlés rövid napirendiének legérdekesebb pontja a tanácsnak a hivatalos közlöny létesítésére vonatkozó javaslat lesz. A városi tanács javaslata szerint az új lap napilap lenne. Ez az előterjesztés ellenkezik a legutóbbi közgyűlés határozatával, amely arra utasította a tanácsot, hogy új javaslatban egy hetilap tervét terjessze legközelebb a kiszélesített tanács elé.

Már ez maga is erősebb ellentéteket fog előidézni a pénteki közgyűlésen, amelyen különben sincs biztosítva a lapalapításra vonatkozó javaslat sorsa. A tanácsai javaslat mellett kizárólag csak a radikálispárt-hoz tartozó bizottsági tagok foglalnak állást — ezek sem teljes számban — míg a többi párthoz tartozó bizottsági tagok határozottan ellenzik a városi lapalapítást.

A pártok erőiesen állást akarnak foglalni azon terv ellen, hogy a városnak egy olyan sajtóorgánium álljon rendelkezésére, amelyet politikai célokra használhat fel, mivel a város hivatalos közlönye pedig napilapnak készül, amely nemcsak a hivatalos városi közleményeket tartalmazná.

A pénteki közgyűlésen tehát nagyobb viták várhatók a lapalapítási javaslat körül. A városi tanács mégis minden szükséges intézkedést megtesz az új napilap létesítése ér-

dekében, sőt a városi takarékpénztár megvásárolt már egy nyomdát is, a melyben az új lapot előállítanák.

A városi takarékpénztár igazgatósági ülése hozzájárult a Krnyac János tulajdonát képező »Narodna-nyomda« megvételéhez. Ebből a nyomdából most a városi takarékpénztár 500.000 dinár alaptőkével »Városi nyomda részvénytársaságot« alakít, úgy, hogy a részvények túlnyomó többsége a városi takarékpénztár tulajdonában marad. A városi nyomdát továbbra is eddigi tulajdonosa fogja vezetni, mint a részvénytársaság alkalmazottja és a nyomdát a város új gépekkel akarja kiegészíteni, ami szintén nagy költségekkel fog járni.

Eppen a nyomda hiányos felszerelése teszi bizonytalanná azt is, hogy a tanácsai javaslat elfogadása esetén a város lapját ebben a nyomdában elő tudják-e majd állítani, mert napilap előállítására a megvásárolt nyomda nincs berendezkedve. Így a városi nyomda felszerelésének kiegészítésére mielőbb szükség lesz, ha ugyan valóban megindul a városi napilap, amelyet a közgyűlés egyes pártjai a politikai okokon kívül azért is elleneznek, mert nem tartják a tervbevett lapot életképesnek és rentabilisnek és nem tartják helyesnek, hogy a város mai rossz anyagi helyzetében erre a napilapra a város közönségének vagyonából tetemesen ráfizessen.

Anglia a jóvátételi program tárgyában megegyezett Olaszországgal és Belgiummal

Párisban sem biznak a Rajna-köztársaság megvalósításában

Az angol alsóház kedden tartotta meg a husvéti ünnepek után első ülését, amelyen kérdést intéztek a kormányhoz, hogy mi volt a célja és milyen a jelentősége Loucheur volt francia ujjáépítési miniszter londoni utjának. Bonar Law miniszterelnök a kérdésre kijelentette, hogy a Loucheurrel folytatott megbeszélésnek csak általános jellege volt. Egy szabadelvűpárti képviselő kérdésére, vajjon a miniszterelnök a saját, vagy a kormány nevében jelentette-e be hozzájárulását a francia Ruhr-politikához, Bonar Law azt válaszolta, hogy a tárgyalások során ez a kérdés szóba sem került.

Jól értesült képviselők Loucheur-nek azt a kísérletét, hogy Angliát egy mérsékelt francia jóvátételi program számára megnyerje, arra vezették vissza, hogy az angol diplomáciának sikerült már Belgiummal és Olaszországgal olyan minimális programban megállapodnia, amely a Németországtól követelt jóvátételi szolgáltatásokat leg-
alább több álapelveiben körvonalozza.

Az angol munkáspárt vezetősége szerdán fogja letárgyalni az antant-országok szocialista pártjai által vázolt jóvátételi tervezetet. A szocialisták az alábbi három fontos követelést állítják föl:

1. Németország összes szolgál-tatásait jóvátétel és megszállási költség címén harmincmilliárd aranymárkában kell megállapítani.

2. Németországnak több évi moratóriumot kell engedélyezni.

3. Még a tizetési haladék ideje alatt jogában áll Németországnak a jóvátételi kölesont kibocsátania.

Bonar Law kijelentésével szemben az angol ellenzéki körökben egyre élesebb formában alakul ki az a felfogás, hogy antant-kormányok kísérletet tesznek arra, hogy létrehozzák a három nagyhatalom egységes frontját Németországgal szemben. Nem hiszik, hogy Loucheur látogatása magánjellegű volt. Azt vélik, hogy a belga megbízottakkal való tanácskozás az antantfront kiépítésének előkészítésére szolgál és biznak abban, hogy a három nagyhatalomnak sikerülni fog a Németországgal szemben felállított követelésekre nézve egységes megállapodásra jutni.

Meghíusult a Rajna-köztársaság terve Párisból jelentik: Dorten dr., a rajnai elszakadási mozgalom vezető-re csütörtök óta Párisban tartózkodik és sűrű tárgyalásokat folytat a francia kormány tagjaival a rajnai szabad állam létesítéséről. Dorten

párisi tapasztalatainak hatása alatt elállt attól a szándékától, hogy Londonba utazzék, mert ott a rajnai köztársaság eszméjét már előre visszautasították. A francia lapok véleménye szerint a külügyminisz-tériumban Dorten látogatásának nem tulajdonítanak nagy jelentőséget, mert tisztában vannak azzal, hogy Dortenek a Rajna-vidéken már semmi betolyása sincs és a Rajna köztársaság megvalósítása megkésett.

HIREK

TAVASZI SEREGSZEMLE

Akik itt magyar közvéleményt, magyar tábort (nem Pusztaszert, de azért hódító szándékut) akarnak teremteni, egy pillanatig sem lehet nyugalomuk láttán annak a szétszóródásnak, kedvesztésnek és elpuhulásnak, ami itt magyarok között magyarok kárára bekövetkezett. A multkoriban eltemettük Lányi Ernőt a magyar muzsika fénylő emlékü gazdagítóját, a legrágább kincsét a magyar kulturának és csak egy kis csapatát az itteni magyaroknak dobentette meg a nagy veszteség. A százezrek föl se figyeltek a kevesek sirására, a panaszokra, a kicsordult könnyekre, amelyeket a dalköltő ravalatára hullattak a gyászoló barátok és tanítványok. A bánati magyar zugok, a bácskai seregek kimaradtakaszomorúság processziójából, kimaradtak, pedig Lányi Ernő ravatala mellett ott kellett volna lenni mindenkinek, aki lélekben is elérkezett már a magyar kulturához, Magyarok, akik oly sok és végzetes vesz-téssel szakadtak össze egy utra, nem tanultak régi tanulságokon. A tűz kialudt a magyarok portáján; hitben, bátorságban, összefúvás íj-ságában szegényedünk itt, ijesztő módon szegényedünk, mintha nem is tudnánk, miért, mivégre vagyunk egymásnak. Ha bármilyen politikáról van szó, magyar érdekek védelméről, a félmillió leesik pár lelkes emberre, akik a magyar patópálság minden közönyén keresztül próbálnak szerencsét a mi sorsunkkal. Seregek?

— hol vannak itt a magyar bátrak, együtt összefogódzva. Okos számadás nélkül ki tudja itt, — hányan — hogy mit veszthetünk el elbusulva kis apró gondokon és a messiás-várás letargiájában? ... Unalom és magyar testvértelenség mindenütt ki törődik ma a magyar étellel, a mely fölött egyre feketébbek és reménytelenebbek a nappalok, ki nézi a szétszört csapatokat, az eltűnő illuziók szívárványát? ... A tavasz kiáltó és ránkleső. Az idő szive piros, mint a vér, a bujdosó erők most hazatérhetnek, az elízott remények megszállhatnak bennünket ez egyszer. Magyarok seregkelhetnének ezen a tavaszon az elindulásra. A tűznek nem szabad kialudni — kétszer is lehet hazát keresztelni annak, aki erős hitekben. Akik elvesztették a szorongató kezét — keresék, akiknek eiszedült a fejük a mártírionok viselésétől, vessék föl és nézzenek körül — talán felébred bennük a lelkiismeret tavaszi magyar sereglésre ...

— A bánati püspöki adminisztrátor ünnepélyes beiktatása. Becskerekről jelentik: Rodics Rafael bánati püspöki adminisztrátor ünnepélyes beiktatása április 15-én, vasárnap délelőtt 9 órakor megy végbe. Az ünnepi misét Rodics püspöki adminisztrátor fogja celebrálni nagy pepi segédlettel. Ezután fölolvassák a kinevezési okmányt, utána az adminisztrátor magyar és német nyelven szentbeszédet mond. Délelőtt 11 órakor a plébánián a küldöttségek tisztelgése lesz és este bankett.

— Szupilo földmivvelésügyi miniszter a Vajdaságban. Szupilo Dzsivo földmivvelési miniszter, aki két nappal ezelőtt Suboticán is járt, Novisadra érkezett. Ottani munkatársunk előtt a miniszter kijelentette, hogy utjának semmiféle politikai vonatkozása nincs, csak tárcája körébe vágó ügyek miatt utazza be a Vajdaságot. Járt Suboticán, Somborban, Apatinban, Szapáron és Noviszadon, ahol első sorban a talajvíz által okozott károkkal és az ármentesítő tásulást ügyeivel foglalkozott. Az ármentesítő tásulatosokat a miniszter megint olyan nivóra akarja emelni, mint a békében voltak, vagy még magasabbra. Politikai kérdésekben nem volt hajlandó pozitív nyilatkozatot tenni.

— Subotica rendkívüli közgyűlése. A pénteki rendkívüli városi közgyűlés napirendjén mindössze négy pont szerepel, mert csak a legsürgősebb ügyeket viszi a tanács a közgyűlés elé. A város kiadásában megjelenő napilap létesítéséről és a városi tisztviselők természetbeni ellátásáról szóló javaslatokat más helyen részletesen ismertettük, ezeken kívül szerepel a tárgysorozaton egy pont négy főirodatiszti állás szervezéséről a IX. fizetési osztályban, amire a fokozódó adminisztrációs teendők miatt van szükség, valamint egy tanácsai javaslat több városi tisztviselő előléptetéséről.

— Angol újságíró tanulmányozza a jugoszláviai nemzetiségi kisebbség kérdését. Novisadról jelentik: Georg Bryant a londoni „Westminster Gazette” munkatársa három napig Novisadon tartózkodott, hogy a nemzetiségi kisebbség, főleg a magyar és zsidó kisebbség kérdését tanulmányozza. Bryant kedden Beogradba utazott.

— Olasz ügyvédek az S. H. S. bíróságoknál. A „sankt-margheritai konvenció értelmében az olaszországi ügyvédek Dalmácia egész területén joggyakorlatot folytathatnak s feleket bármely dalmáciai bíróságnál képviselhetnek. A zadari első folyamodású bíróságnál a napokban volt az első tárgyalás, amelyen az egyik peres felet olaszországi ügyvéd képviselte. A tárgyalás is olasz nyelven folyt. Ez a hír annál érdekesebb, mert a vajdasági bíróságoknál azoknak az ügyvédeknek sincs joguk magyarul tárgyalni, akik évek óta itt laknak, s akik S. H. S. állampolgárok.

— Mozgalom Petrovics Brankó volt sentai polgármester visszahelyezése érdekében. Sentáról jelentik: Mozgalom indult meg a polgárság körében Petrovics Brankó dr. volt polgármester visszahelyezése érdekében. Ivet köröztetnek, amelyet egy egyes polgárok, mint társadalmi egyesületek tömegesen irnak alá. A kérelmet a helyigminiszterhez fogják betérjeszteni.

— Felrobbantották a Raina-Herne-csatorna hidját. Buerből jelentik: Azon a helyen, ahol a Raina-Herne-csatorna Henrichsburg mellett az Emscheren keresztül vezet, vasárnap reggel öt óra tájban eddig ismeretlen tettesek felrobbantották a csatorna hidját. A víztömeg a csatornából óriási robajjal az Emscherbe tódult. A vizár elszakított több fahidat, amelyek az óriási nyomásnak nem tudtak ellenállni. A Herne-kikötő és a csatorna ágyának nagy része néhány óra alatt majdnem teljesen kikapadt.

— Fehér Arthur Novisadon. Novisadról jelentik: Fehér Arthur előadóművész Novisadon két előadást fog tartani. Szombaton este a zsidó költők műveiből tart előadást, vasárnap, április 22-én pedig a világirodalom nagy költőinek műveiből tart előadó estét.

— Miért utasították ki Olaszországból a montenegrói minisztereket? Néhány nap előtt a világsajtót bejárta a hír, hogy az emigráns montenegrói minisztereket, akik Romániában külön »montenegrói kormány«-t alkottak, az olasz hatóságok kiutasították Olaszország területéről. A lapok azt írták, hogy a kiutasítás az S. H. S. kormány intervenciójára történt, s úgy fogták fel ezt az intézkedést, mint a sankt-margheritai egyezmény becsületes végrehajtását s a két ország közti barátság helyreállításának egyik jelét. Római jelentés szerint a kiutasítás nem az S. H. S. kormány kezdeményezésére történt, hanem az olasz kormány kizárólag közrendészeti okokból utasította ki Plemenacot és minisztertársait Olaszországból.

— Apad a Duna és a Tisza. Budapestről jelentik: A földmivvelésügyi minisztérium vízrajzi osztályának jelentése szerint a Duna végig apadó jellegű és pedig Linzig igen alacsony, lejjebb közepes vízállással. A Tisza egész hosszában apad.

— A subotikai zsidó Nőegylet kabarája. A zsidó Nőegylet és Nép-könyha kabaráját április hó 17-én, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel tartják meg a Városi Színházban. A kabaré után tánc lesz. A műsor számai alatt az ajtók zárva lesznek.

— Malomégés. Karlovóról jelentik, hogy a karlovoi gőzmalomban tüztámadt és mire a kikindai tűzoltóság a tűz színhelyére érkezett, a malom épülete nagyrésztben a tűz martaléka lett.

Luxusadó-köteles?

Morfiumot vett be előbb egy sikkasztó, aztán fölakasztotta magát. Fényűzési cikknek tekintendő-e ilyen esetben a spagát?

dió.

— Vasut és autó összeütközése. Mészől jelentik: A dillingen—botoeni országuton való áthaladtában egy vasuti vonat összeütközött egy auttomobillal. Az auttomobil hat utasa meghalt.

— A leszerelés — a valóságban. Londonból jelentik: A lapok jelentése szerint a légügyi miniszter megbízásából tizenkét új repülőgéptípust építenek. Nagyságuk a legkisebb megfigyelő típusú a légi dreatnoughtig terjed. Az egyik partvédő repülőgépet száz lóerejű mottorral szerelik fel. Sebessége majdnem három angol mérföld lesz percenként. A gép öt utast vihet magával.

— Cionista-kongresszus Novisadon. Novisadról jelentik: A cionisták április 29-én országos kongresszust tartanak Novisadon. A kongresszus előkészületei már megkezdődtek.

— Tizezer ir felkelőt fogtak el. Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelenti Dublinból: O. Higgins belügyminiszter közli, hogy eddig 10.000 felkelő került a kormány kezére.

— Tűz Starakanizsán. Kanizsán tegnap délelőtt hatalmas tűz támadt és csak a tűzoltóság derekas munkájának köszönhető, hogy egész utcasor nem lett a tűz martaléka. A vasutállomáshoz közel lévő Magda-féle nagyvendéglő mellett az egyik dobrovoljác tulajdonát képező ház teteje kigyuladt és néhány perc múlva a nagy szőlben tüzet kapott a szomszéd ház is, amely Csavarta Verona kanizsai földműves tulajdona. A tűzoltók azonnal kivonultak a tűz lokalizálására, ami egy órai munka után sikerült. A rendőrség vizsgálatot indított és megállapította, a tűz úgy keletkezett, hogy a dobrovoljác házában az udvarban gyermekek egy szalmakazal tövében tüzet gyújtottak, amitől meggyuladt a kazal és a ház teteje is. A kár körülbelül kétszáz ezer korona.

— A bolgárok tiltakozása a görög vérengzések ellen. Szófiából jelentik: A Bolgár Távirati Ügynökség jelentése szerint Szófiában huszonöt társadalmi és kulturális egyesülés tartott együttes nagygyűlést, amelyen a nyugatiráciai görög kegyetlenkedésekkel foglalkoztak. A gyűlés elhatározta, hogy táviratot intéz Harding elnökhez, Poincaré, Bonar Law, Mussolini miniszterelnökökhöz és a nemzetek szövetségéhez, amelyben tiltakozik a görögöknek Nyugat-Tráciában elkövetett erőszakosságai, fosztogatásai és gyilkosságai, továbbá a tömeges deportálások ellen s fölkéri ezeket a hatalmakat, lépjenek közbe Athénben, s emlékeztessék a görög kormányt az emberiség törvényeire. A távirat egyúttal javaslatot tesz arra, hogy a mennyiben a görögök tagadnak a felsorolt borszalmakat, küldjenek ki pártatlan vizsgálóbizottságot az illető területekre.

— A »Doktor ur« Topolán. A Topolaj Sport Club műkedvelő gárdája Molnár Ferenc Doktor ur című darabját adta elő nagy sikerrel. A szereplők közül különösen kiemelkedtek Faragó Bandi, Szalai József, Komlós Paula, Spitzer Hajnalka, Rácz Manci és még többen, akik jóval többet nyújtottak az átlagos műkedvelő előadásoknál.

— A Tűz husvétli száma. A Tűz új, husvétli száma Garvay Andor, Gömöri Jenő című írásaival szerepel. Füst Milán, Bodnár Mária Klára, Manolovitch Tódor, Norbert György, Koppányi Tivadar, Györi Ernő, Lévy Aladár, P. Gergely Boriska, Kiss Ida, Ruth Klára, Bárd Oszkár, Földes Sándor, Salamon László, Tamás Ernő, Werner Gyula Forbáth Imre, Juhász Árpád, Aldori Károly írásait közli. A »Beszélgetések« rovatban hosszan foglalkozik a Tűz a nagybecskerekői Ady-társaság megalakulásával és kiemeli annak a jelentőségét, hogy a társaság elnöki tisztét az idősebb generáció egyik képviselője: dr. Várady Imre vállalta el. Ez az idősebb generációból az első nyílt színvállalás Ady Endre mellett. A Tűz kiadóhivatal: Wien, VI. Mariahilferstrasse 95.

— Tengeri csata a szeszese italok csempészésével. Newyorkból jelentik, hogy a kincstári hivatal pénzügyőrrel, akiknek az a feladata, hogy a szeszese italokat becsempésző blokádtörőket üldözzék, elsüllyesztették a blokádtörők egyik hajóját. A halottak száma még ismeretlen. Eddig a halászok kilenc holttestet fogtak ki és nagyon sok sörös meg pálinkás ládát halásztak össze.

— Kikindán terjed a tifusz járvány. Kikindai jelentések szerint a néhány héttel ezelőtt fellépett tifuszjárvány még mindig terjed, labár Szimics Pál dr. városi tisztifőorvos minden óvintézkedést meg tett a járvány elfojtására. Legutóbb ismét három megbetegedést fordult elő. A betegeteket beszállították a járványkórházba. A novisadi bakterológiai intézet értesítette a kikindai főorvosi hivatalt, hogy a gyanús betegektől vett vér a megvizsgálás alkalmával pozitív eredménnyel járt.

— Leugrott az emeletéről. Novisadról jelentik: Kedden reggel Szuszi Éva nevű cseléd lány leugrott egy ház emeletéről. Súlyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították, ahol agryázkódást állapítottak meg rajta.

— San Marino — fascista uralom alá került. Rómából jelentik: San-Marino köztársaság, a világ legkisebb állama — olasz mintára — fascista uralom alá került.

Nick Carter, Buffalo Bill, Mister Herkules, Dr. Kubb, Prof. Szinx füzetek olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, hogy az új füzetek eladási ára két dinár és annál többet árusítóknak a füzetekért nem kérhetnek. Tisztelettel Kurir hírlapterjesztő-vállalat, a füzetek egyedüli és kizárólagos főbizománya államunkban.

— Horthy Miklós a Károly-rekviemien. Budapestről jelentik: A budai koronázó templomban kedden délelőtt gyászmisét tartottak Károly exkirály halálának egy éves évfordulója alkalmából. A rekviem rendkívül ünnepélyes keretek közt zajlott le, a szentmisét Csernoch János esztergomi érsek, hercegprímás pontfőkálta. A legitimista magnásokon, gróf Andrássy Gyulán, gróf Hunyady Józsefen, a Csekonics, Festetics, Széchenyi grófokon kívül megjelent a gyászmisén a kormány három tagja, Daruváry Géza, Vass József és gróf Klebelsberg Kunó miniszterek, továbbá résztvett Horthy Miklós kormányzó is, akinek megérkezését haromszáz kürtöző jelezte. A gyászmisével kapcsolatban Szakács Andor 48-as kisgazdapárti képviselő sürgős interpellációt jegyzett be, mert szövé kívánja tenni, hogy a rekviemen megjelentek olyan felelős személyiségek, akiknek magatartása idézte elő annakidején azokat az eseményeket, melyeknek Károly halálát tulajdonították. Politikai körökben leplezetlen izgatottsággal tekintenek az interpelláció elé.

— Slezák Leó szerdán Novisadon hangversenyt tart. Novisadról jelentik: Slezák Leó a bécsi opera világhírű tagja Novisadra érkezett és szerdán hangversenyt ad.

— Halálozás. Molon vasárnap meghalt 18 éves korában Deák Matild, Deák Lukács ottani kereskedő nővére. Nagy részvét mellett temették el.

— Kiütéses tifusz Budapesten. Budapestről jelentik: A főkapitányság épületéből kórházba szállították Vadász Antal detektív, akin a rendőrorvos rendkívül magas lázt állapított meg. A kórházban kiderült, hogy a detektív kiütéses tifuszban betegedett meg. Rögtön beszállították a járványkórházba. A főkapitányságnak azt az épületrészét, ahol a beteg detektív megfordult s azt a negyven detektív, aki csoportjába tartozott, még az éjszaka folyamán fertőtlenítették.

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben. Krausz Ede Novisad.

A »Vönösnyegyes« ezuttal nem a komoly klasszikus zenét jelenti, hanem Szöke Szakal kacagató elmes vigjátékát, amely szombatán a Nemzeti-szálló helyiségében kerül a Sand rendezésében előadásra. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyek elővételben kaphatók Mayer Bélánál (Angol-Magyar Bank palotájában).

TÖZSDE

•••

Novisadi terménnytőzsde, április 9. Irányzat változatlan. Összesen 115 vagyon áru kelt el főleg tengeriben, buzában és lisztben volt kereslet. Buza ab Bácska 450—453,70 dinár, tengeri proupt 245 dinár, garantált végállomásig 1/2 kassza 260, negyed kassza 262,50 dinár, szerémi 275 dinár, lófogó 260 dinár, áprilisi, Tisza 1/2 kassza 269 dinár májusi 1/2 kassza 265 dinár, liszt 0-ás g 662—667,50 dinár, 0-ás g 675,50 dinár, főzőliszt 625 dinár, 6-os számú kenyér ab állomás 507 dinár, 7-es liszt ab Szarajevó 475 dinár, bácskai állomás 403 dinár, 8-as számú liszt 350 dinár, bab fehér 465 dinár, zab 290 dinár, ab Subotica 297,50 dinár, muharmag 650 dinár, korpa 155,50 dinár.

Zürich, április 10. Zárlat: Berlin 00259 (00258), Holland 214.10 (214.25), Newyork 547 (545,50), London 25.47 (25.48), Páris 37 (36,75), Milánó 27.20 (27.10), Prága 16.32.50 (16.30), Budapest 0.12.50 (0.12.50), Beograd 5.45 (5.45), Varsó 00.140 (00.125), Bécs 000.76.50, Bélyegzett 000.77.

Budapest, április 10. A devizaközpont jegyzései: Dinár 43—45, Holland 1713—1773, London 203.75—209.75, Milánó 217.50—222.50, Newyork 4375—4525.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

KÖZGAZDASÁG

Igazgatóválság a Zorka műtrágyagyárban

A suboticei »Zorka« műtrágyagyár vezetésében néhány héttel ezelőtt válság állott be. Ha a válság nem intéződik el rövidesen, súlyosabb zavarokat idézhet elő a gyár üzemében is. Dr. Littmann Zsigmond a gyár jelenlegi igazgatója ugyanis távozni akar állásából és erre az elhatározásra az indította, hogy a vállalat központja két héttel ezelőtt egy volt berlini magántisztviselőt, névszerint Kutas Andort leküldte Subotícára azzal, hogy itt mint a gyár vezérigazgatója ellenőrizze a vállalat működését. Littmann igazgató ezt az eljárást annak minősítette hogy az egyes részvényesek nincsenek megelégedve munkájával és ezért tartják szükségesnek egy vezérigazgató alkalmazását.

Dr. Littmann Zsigmond vegyészmérnök már tizenhét év óta áll a vállalat élén, része volt annak megalapításában és mint elismert szaktekinély éveken át vezette nemcsak a suboticei gyárat, hanem a Wiener Bankverein érdeklősségébe tartozó nagyborsói és brasóói gyárakat is. A suboticei vállalatnál kifejtett munkásságával elvitázhatatlan érdemeket szerzett a vállalat fejlesztése körül.

Ha Littmann dr. eltávoznék, ez komplikációkat idézne elő az üzemben, mert a gyár munkásai, amikor értesültek az igazgató szándékáról, értekezletet hívtak össze, amelyen elhatározták, hogy igazgatójukkal szolidaritást vállalnak és amennyiben változás történne a gyár vezetésében, abba hagyják a munkát. Elhatározásukat néhány nappal ezelőtt közölték Littmann igazgatóval, aki azonban még nem tudott távozása felől végleges választ adni, hanem kérte őket, hogy folytassák továbbra is zavartalanul munkájukat.

A »Zorka« gyár igazgatósága hétfőn tartott ülést Zagrebban, amelyre elutazott Littmann igazgató és Kutas vezérigazgató is. Az ülés eredményéről még semmi hír nem érkezett és így nem tudni, hogy milyen megoldást nyert az igazgatóválság kérdése.

A hadiadók kivétele Sentán. Sentán most van folyamatban a hadinyereség, jövedelem és vagyonadók kirovása. Az adójavaslatokat egy bizottság készíti el. A sentai kereskedők, akik érthető módon megdöbbennek attól az adókivételéstől, ami Subotícán történt, természetesen igyekeznek a bizottságot informálni s a bizottság tagjai közül az ismeretebbek alig tudnak szabadulni a több oldalról megnyilvánuló befolyásolástól. A javaslatokat készítő bizottság informálása és zaklatása merőben felesleges és meddő munka. Az adókat nem ez a bizottság veti ki, hanem az adókivétel bizottság a felek meghallgatása után, s ez ellen a kivétel ellen a felszólamlási bizottsághoz jogorvoslatnak van helye. A javaslattevő bizottságnál tehát minden közbenjárás felesleges és céltalan, mert a javaslatba hozott adókat még két fórum is felemelheti, vagy leszállíthatja.

A bezdáni dohánytermelőknek elengedték a bírságot. Több száz bezdáni kisgazda saját használatra szóbeli úton 1920-ban dohánytermelési engedélyt kapott a sombori pénzügyigazgatóságtól. Betakarítás után csempészet című egyéneknél 150 dinárig terjedő bírsággal sújtották a dohánytermelőket. A bezdáni gazdakör ezen igazságtalan eljárás orvostandó a vármegyei gazdasági egyesület után felebbezéssel élt a bírság ellen. Az állami jövedék központi igazgatósága értesítette a gazdasági egyesületet, hogy az összes termelőnek a bírságot elengedte.

Új gazdakör Senta-Felsőhegyen. Vasárnap alakult meg a gornji-bregi (Senta-Felsőhegyi) gazdakör mint a vármegyei gazdasági egyesület fiókja. Az alakuláson az egyesületet Inhoff József igazgató, a sentai kisgazdakört pedig Horthy János elnök, dr. Erdélyi István új, elnök, Mucsy Iván alelnök és Barsy Dávid képviselték. Dr. Erdélyi István ismertette a megalakulás célját, Inhoff József pedig a gazdasági egyesület újabb törekvéseit. A gyűlés Finta János plébánost tiszteletbeli elnöké, Fodor

Mihályt elnöké. Dedk Kelemen alelnöké, Burány Ferenc kántortanítót titkárrá, Fehér Antus Andrást háznagyvá, Eszes Istenes Istvánt pénztárnokká, Rácz Szabó Jánost pedig ellenőrré választotta meg. A gazdakör elhatározta, hogy a nyáron terményeinek jobb értékesítése céljából konyhakertészeti kiállítás rendez, a jövő tére pedig megszervezi a házi ipari szakosztályt, hogy a törpebirtokosok téli keresetforrástoz jussanak.

Hírek a vámzászó felemeléséről. Gazdasági körökben az utóbbi napokban ismételtelen híre terjedt, hogy a kormány az ezüstben fizetendő vám felpénzét az eddigi 800 százalékról 1400 százalékra akarja felemelni. Illetékes helyről vett értesülés szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. A kormány nem foglalkozik ezzel a szándékkal, mert az ázsói felemelése csak nemrégben — január 15-ikén — történt 600 százalékról 800-ra és az utóbbi emelést a dinár külföldi árfolyamának stabilitása is indokolatlanú tenné.

Szőlészeti szakiskolát állítanak fel Alexandrovácson. Beeskerekről jelentik: Alexandrovácson szőlészeti és borászati szakiskolát állítanak fel. A földművelésügyi minisztérium rövidesen kiküldi egyik szakreferensét, hogy az iskolatervet felülvizsgálja. Valószínű, hogy a szakiskola már őszre elkészül.

A Bácsmegyei Napló 97-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi az ingyenes biztosítást köti

I. N. Ovidia beogradi ügyvéd, telefon 1548. Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

Szövött függönyök (roletták) ablakokhoz minden szélességben és hosszúságban Krausz Edénél Novisad.

SPORT

Subotica válogatott csapata pünkösdkor Romániába megy. Megirtuk már, hogy Subotica válogatott futbalcsapata pünkösdkor Romániába — Erdélybe — látogat el, ahol Temesvár és Arad válogatottjaival mér össze erejét. Az alszövetség a tura részleteit legutóbbi ülésén dolgozta ki. A terv szerint a város reprezentatívjai először Temesváron játszanak és csak abban az esetben mennek Aradra, ha az ottani egyesületekkel sikerül a mérkőzést véglegesen perfektuálni. A válogatást — a pünkösd turára — a napokban megejti a válogató-bizottság, amelynek munkáját nagyon meg fogja nehezíteni azonban az, hogy a játékosok még nincsenek fitt kondícióban és nem játszották ki végleges formájukat.

Változások a Sand csatársorában. A Sand csatársorában nagy változásokot eszközöl a klub vezetősége, amely a jelenlegi csatársor teljesítményével sehogy sincs megelégedve. Az új összeállítású támadást vasárnap fogják kipróbálni a Jugoszlávia ellen.

Az angol ligabajnokság. Az angol ligabajnokság legutóbbi mérkőzése a következő eredménnyel végződtek: Liverpool—Birmingham 0:0, Everton—Burnley 1:0, Sunderland—Totenham 1:0, Bolton Wanderers—Middlesbrough 2:1, Stoke—Notts Forest 1:0, Sheffield United—West Bromwich Albion 3:1, Chelsea—Manchester City 1:1, Newcastle United—Huddersfield 1:0, Oldham—Blackburn Rovers 1:0, Preston North End—Cardiff City 3:0.

Jugoszlávia—Trikolor (Bukarest) 4:0. A román csapat szívósan védekezett. A beogradi csapat csak a második félidőben lett ura a helyzetnek, amikor is rövid egymásutánban három gólt rugott. A Triolor sokkal nivósabb játékot produkált, mint az előző napon a B. S. K. ellen.

KANAVÁSZ és ZEFIR

Anton Mischke Sternberg-i

gyártmányai kaphatók 1766

a Centralna Banka áruosztályánál

Makso Borović

Zagreb, Strossmayerova ul. 2.

Egyéb minőségi áruk is állandóan raktáron.

GIPSZ

építő célokra és téglagyárak számára, cement, samota, téglák és egyéb építő anyagokat szállít

„GRADIVO“

Keresk. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ul. 3. Telefon 5—55. — Sürgőncim: „GRADIVO“

Obendorfi és Quedlinburgi valódi nómot faj-

répamagvak

lucernamagvak, muhar-magvak, búkkönymagvak, kerti vetemény és virág-magvak

nagyban és kicsinyben

KLEIN GÉZA

nagykereskedésben Subotica, Bone Sudarevičeva ulica. 1552

PRIMA MESZET

szállít azonnal legjutányosabb áron

Vereinigte Kalkwerke A. G.

(Egyesült Mészművek r. t.)

Zagreb, Bogovičeva ulica 3.

Telefon 5—55. 2621

Kékkő 98-99% KÉN

Raffia I-a Majunga

vagonszámra és kis tételekben kapható

Jugoslavija Prometno D. D.

Zagreb, Gajeva ul. 10.

Telephon 9—41. Távirat: „JUGOPROMET“ 266

Hölgyek figyelmébe!

Legújabb fésülésekhez divatos transformációk és hajrészek vizondolációval művésziés kiválóban csakis

MITTLER GYULA

SUBOTICA

hölgyfodrászati szalonjában készülnek. 2365



Legjobb minőségű

KORONA-DUGÓT

szállít a 2507

JUGOSLAVENSKA CROWN CORK TVORNICA D. D. SUŠAK

SAPKÁK

tűzőtűk, vasutasok, postások és tiszték részére, valamint borsapkák kaphatók

Kramer Antal és Társa

egyenruházati intézetében

Subotica

Tűzőtűstűtötteknek és kereskedőknek engedély. — Sapkák konfekcionálását olcsón vállaljuk. 2461

ÉKSZEREK és ÓRÁK

a legolcsóbbak

ÁDÁM IMRE

ékszerész, Radics-utca Sugár-ház 1740

TÖRT ARANYÉRT mindenkinél többet fizetnek!

NYILTTÉR.**Házasság.**

Kellő ismeretség híján, megfelelő élettársat keresek agglagény rokonnak, ki 50 éves vagyonos, egészséges, fess (r. k.) főtisztviselő. Gazdálkodás iránt gyakorlatias hajlammal bír. — Őszinte adatok lehetőleg fényképpel „ROKON” jeligére e laphoz küldendő. Kívánatra fénykép és levelezés azonnal vissza küldetnek. Absolut diskreczió!

Indiából

Jön! Jön! Jön!

a szerda délutáni Parféhoz a valódi

INDIÁNEREK

a STEINER CUKRÁSZDÁJÁBAN

TELEFON 206.

IRODAFŐNÖK

mielőbbi belépésre kerestetik. Kizárólag a malomszakmából való elsőrendű erőre reflektálunk, aki a horvát nyelven kívül a német nyelvet is tökéletesen bírja. Kimerítő ajánlatok az „UNION” gőzmalom r. t. igazgatósága Osijek címre intézendők.

2631

Angyal Drojéria

Novisad (a főpostával szemben)

e heti kirakatkiállítása:

„M. E. M.” illatszerek és piperecikkek

(M. E. Mayer Zagreb, wieni cégnek

képviselésében.)

2561

Első Sombori Kocsigyár

Készít:

mindenféle új hintókat, vadász- és hajtókocsikat a legjutányosabb árban

Vállal:

mindenféle hintó-javítást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitos műhely

készít és javít matracokat, saislengokat és börgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

téglagyári és egyéb tragacsok, vasalt és vasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

Telefon: 19.

1923



ASZTALOSMESTEREK FIGYELMÉBE!

TENGERENTULI NEMES

FURNIROK

ujból megérkeztek és kaphatók:

Madárjávör, Citrom, Habos és csikos mahagoni
Din. 15.50 D. 14. Din. 6.50

Virágkőrös, Haboskörte, Amer. Dió, Zebra
Din. 16.50 Din. 5.50 Din. 5.50 D. 9.50

Billingsa, Szamestopoly, Mahagoni-beiső
D 5.50 Din. 9.— Din. 2.75 □-kint.

HULLÁMLÉCZEK 10, 12 és 20 mm. szélességben.

A SOMBORI BUTORIPARI
ARUCSARNOK SZÖVETKEZETNÉL
SOMBOR, PÉTER KIRÁLY UT 20.
TELEFONSZÁM 50.

Vennénk

90-120 HP stabil vagy félstabil
Lokomobilt

Ajánlatok a gyártmány, gyártási év és az eddigi használat pontos feltüntetésével az

Industrijalni Odio

Prve Hrvatske Štedionice Zagreb

címre küldendő.

2582

Rajjai Cementgyár R. T.

vezérképviselője:

Goldfahn Bertalan és Társa

Telefon 201. Sombor Telefon 201.

Ajánl elsőrendű

portlandcementet

vagontételekben minden állomásra gyárból szállítva kisebb tételekben sombori raktárából. 2431

Asztali és konyhasó

Értesítjük üzletfeleinket, hogy malmunkat, só, cukor és minden más fűszer darálásra üzembe helyeztük. Kérjük az összes kereskedő urakat, só szükségletüket nálunk fedezni. Mivel malmunk minden higiénikus követelménynek megfelel, a megbízások tisztán és gyorsan lesznek elintézve.

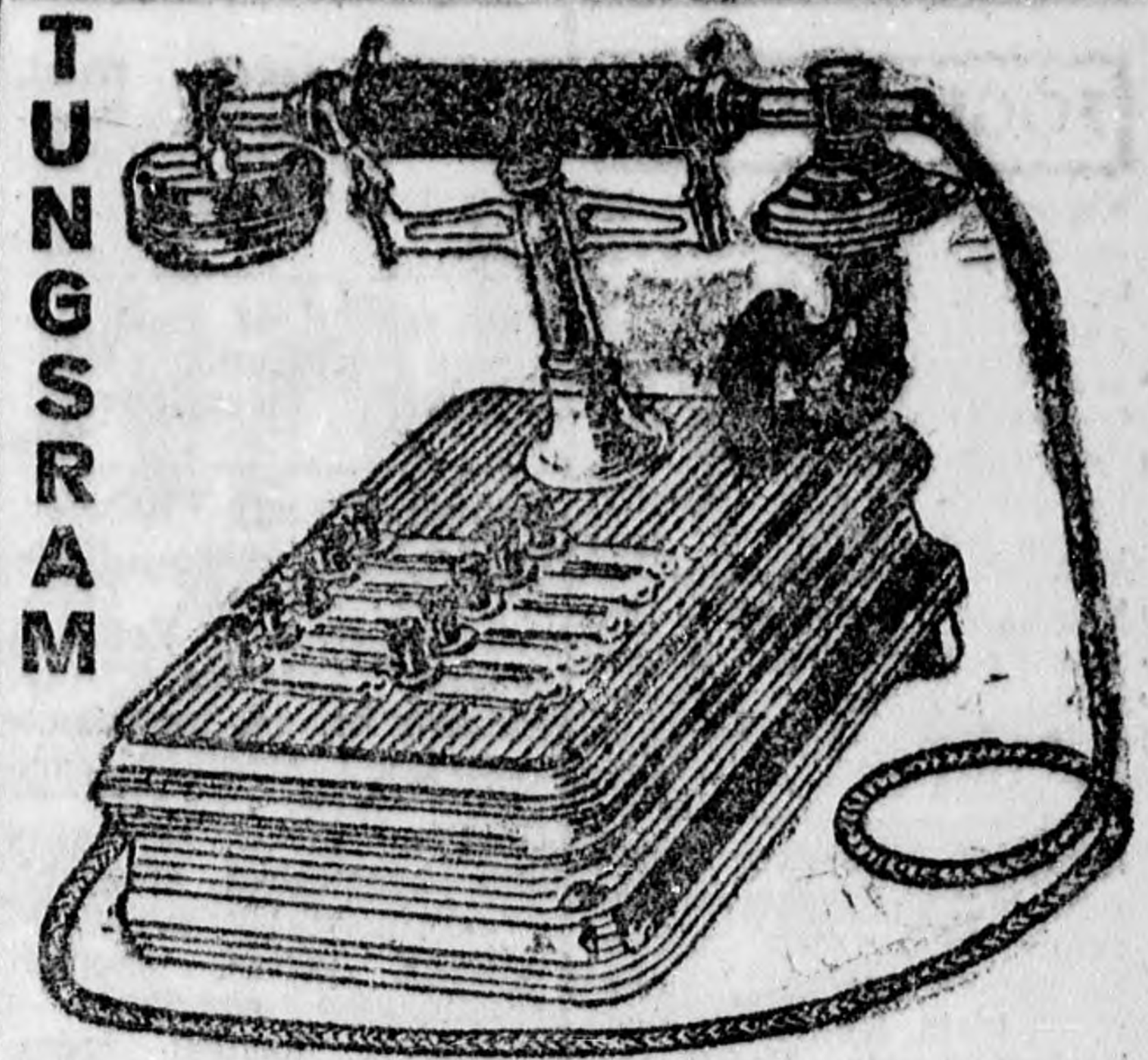
Megrendelések

DINIĆ, TOTH & COMP., NOVI-SAD

Poštanska ulica 7. küldendők.

2590

TUNGSRAM



TUNGSRAM

DAMASTSZÖVÉSZET!

MENYASSZONYI KELENGYÉK

tiszta lenből békebelli minőségben.

ASZTALNEMŰEK, ÁGYNEMŰEK, KÁVÉSTERITÉK, TÖRÜLKÖZŐK, A JOURBAN és A JOURNÉLKUL művészi kivitelben készülnek

MONCALION LAJOS

műszövnél, Subotica I. Jukićeva ulica 23.

Ugyanott fiu tanoncnak felvétetik. 2366

ÜZLETMEGNYITÁS.

A Pančevoi Srpska Banka R. T.

faosztálya KOVINBAN megnyit

ahol mindenféle építéshez és asztalosoknak szükséges faanyag úgy kicsinyben mind nagyban előnyös árak mellett dus választékban kapható.

Fatelepnünk közvetlenül a vasut állomásból kiágazó sinek mellett fekszik! 1283

Fakereskedőknek! Asztalosoknak! és Építőknak!

Ajánlok raktáramból minden méretű asztalos (Fichte) árut fűrészelt és faragott épületfát, fenyőt, gömbrudat, lécet, jóminőségű gazdasági deszkát azonnali szállításra mérsékelt napi áron

DOHÁNY ZOLTÁN, SUBOTICA

Beogradski put. Telefon 3-65.

2578

JÓLMENŐ

2601

BESZÁLLÓ VENDÉGLŐ

házzal vagy anékül, vendégszobákkal, Osijek város központjában betegség miatt eladó. — Kérdőzösködésekre Ludwig Fischer „Szarvas” vendéglő Osijek I., De atičina ul. 45. ad felviágositást.

MEGÉRKEZETT NAGYOBB MENNYISÉGŰ

„Liesing“-féle KÉKKŐ

garantált 98—99%, 250 kg. hordókban.

Narancs, citrom és különféle csemegék.

CSEH CUKOR

kocka, süveg és kristály.

2532

KÁVÉ

Nelgeri, Perl, Domingo, Quatemala, Santos, Rio és Maragogipe.

RIZS

Karolina, Japan, Siam, Basein fényes és matt

Ajánlom a legolcsóbb napi áron vagon és kisebb tételekben

M. DIMOVIĆ, NOVI-SAD

gyarmat- és csemegeáru nagykereskedés.

FOGLALKOZÁS

Keresünk bányai nagyobb gazdaságba hosszabb gyakorlattal rendelkező szedőszektet. — Gazdasági számviteli iktatás megkivántatik. Ajánlatok bizonyítványokkal. Uradalom Bočar, Bánat, címre küldendők. 2131

Munkást felveszek aki már ecetgyárban dolgozott, előnyben. Kemény ecetgyáros, I. Vojnovičeva-utca 5. 2577

Azonnali belépésre kerestek ügyes borkereskedősegéd ki a szerb, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. Reitter és Kern borkereskedés, V.-Kikinda.

A Sarajevói Hengermalomrt. azonnali belépésre keres: egy öregelegényt, egy főszákolót, egy darutisztítót, egy szitaort, egy hengerort. — Ajánlók — akik okmányokkal igazolják, hogy szakmabeliek — küldjék ajánlataikat Sarajevóba. 2629

Könyvelőt vagy könyvelőnőt keresek azonnali belépésre. Gabonaszakmában jártas előnyben. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatok Hirschenhauser útra Vel.-Kikinda küldendők. 2625

Fűszeres - segéd. fiatal, utazásra alkalmas, felvétetik. Ajánlatot fizetési feltételekkel a kiadóba kérünk. 2628

Fü. szlávul is tudó tanoncul felvétetik Bódy szabónál. Masarikova-ut. 2.

Ügynökök egy helyben, mint vidéken nagy lövedelmre tehetnek szert. Jelentkezzenek: Kertes i dragnál Subotica, Vojv. Putnika br. 14, vasutiszigettséggel szemben. 2632

Gépezs, ki a szivógáz-motorkezelésben hosszabb gyakorlattal bír és abban teljesen jártas, azonnal alkalmazást nyerhet. — Ajánlatok fizetési igény és eddigi működés megjelölésével Torontáltorlati-Hengermalom-hoz intézendők. — Vasutállomás: Banatski-Dvor. 2609

VÉTEL-ELADÁS

Sörreltőgép. Rapid, allg használt, kizárólag teljes felszereléssel (üvegek dugaszológép, mosógép, ládák stb.) azonnal eladó. — a kiadóban. 2594

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegfémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D. Kula. 2492

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző költségesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Allátkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkéréshez válaszbélyeg melléklendő.

Egy kilencz éves Hofherr Schrantz és egy 12 éves Első Magyar Gazd. 8 HP fogaskerék rendszerű magánjáró cséplőgép garnitúra eloyátorral, teljes felszereléssel eladó. Levelekre nem válaszolok. Fuchs gépműhelye B.-Kula. 2556

Eladó 4 HP huzatos cséplőgarnitúra, 8 HP magányos Lanz cséplő, 18-20 HP benzínmotor és egy komplett mozi-berendezés. Rózsa Ferenc St.-Kanjiža. 2565

10 HP nyersolajmotor, kocsira szerelt fekvő típus, kompressziós gyújtásu. 1 drb 10. számú drezdai harisnyakötőgép, 1 drb takács cernázógép eladó. Megtekinthető Pongrácz Imrénél, Stari Bečel. 2605

Kovács-szén, egyenrangú a pécsi szénnel, vagon-tételekben és kicsinyben a legkedvezőbb árban kapható. Jovan Sijačić fa-és szénagykereskedő. — Telefon: 839. 2492

Eladó két drb 4 HP szivógázmotor, 4 lyuku, morzsolóval, kör- és szallagfűrészsel garnitúrákért 15.000 dinár, egy vasrútmás Máv-cséplő fa nélkül 5000 dinár, egy alig használt kéttónás autój, tömör gumikkal, 55.000 dinár. Lesza Mudrinszki i Sinovi gépjávitóműhely, Sribobran. 2549

Világos tölgyfa ebédő, divatos, 45.000 korona; zongora, mahagóni, rövid, hárompedálos, 80.000 korona és egyéb dolgok eladók. Cim a kiadóban. 2624

Eladó egy 4 HP Hofmeister gőzgép, forresóves, kondenzátoros, stabil. Tavasz István, Pačir. 2619

Pénzszekrény, egyes számú és két íróasztal eladó. Bosna-film Dobauvački-utca 5. 2617

Két külön homokfúvó eladó. Bővebbet Aleksandrova-utca 9. az emeleten. 2616

Két-három jobb íróasztalt keresünk. Címeket kérünk a kiadóban leadni.

Tégla- és palacszeréprést a hozzávaló összes felszereléssel (örölő, kocsis, sin) azonnali megvételre keres Bata és Zsámboki téglagyár, St.-Kanjiža.

KÜLÖNFÉLE

Prima »Excelsior« kerékpár belső gummit nagyban, mélyen leszállított árban. Deutsch optikusnál, Subotica. 2163

Amerikai autógummi, Amerikai autóbenzin Amerikai olajok kaphatók Klein Géza Standard Oil Company főügynökségénél. 2614

Új vontatható szalmakazalorókat készít Fuchs gépműhelye, B.-Kula. 2557

Három szobából és mellékhelyiségekből álló üres villalaks Palicson, a vilamosmegállival szemben, azonnal kiadó. Bővebbet Mittler Gyula il-latszerkereskedőnél, Aleksandrova-utca. 2544

Raktárhelyiségek kiadók. Cim a kiadóban. 2630

Átvennék egy 2-3 szobás lakást előszobával, konyhával és a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel. Cim a kiadóban. 2535

Lillom - crème egyedüli biztos szer szeplő, májoltok, mitteserrek ellen. Kapható Illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Sztáranizsai gőzmalomnak a gőzfűrésztelapét teljes felszereléssel és meghajtóerővel bérletbe adnám. Schaffer Géza. 2891

Prima retortafaszenet ajánl vagon-tételekben Hubert Lajos, a tesliczi művek vezérképviselője. Novisad, Zeljeznicka-utca 19. 2620

Breuer Márton, Ferdinando Stefano Bene és Djula Sekulics vonatvezető neje elvesztett igazolványait kiadóhivatalunkban átvehetik.

Műlábak, műkezek,

egyenestartó fűzők készítő és javító műhely

Schönbrunn Subotica,

Pašičeva 5. Telefon 275.

SOMBOR LÁTVÁNYOSSÁGAI

TELEFON 131.

KONYOVITS SAVA

DIVAT- és TEXTILÁRU ÜZLET SOMBOR Kr. Aleksandra (Fő) utca 6.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok:

Női és férfi ruhaszövetek. A legfinomabb angol, francia és cseh kosztüm szövetek. — Francia selymek, crep-de-sin, charmős, crep-giorgette, crep-marokkin, crep-super, muslin-de-sin, taff-papilone, feile és paplanselymek. — Bársonyok.

Batiszt és grenadin. — Etamin és zefir stb. stb.

Menyasszonyi kelengyék. Fehérnemű vásznak. A legkülönbözőbb és legizlésesebb minták. Függyönyök, szőnyegek, ágy- és divántakarók stb. — A legmérsékeltebb árak! A legnagyobb választék!

Mielőtt
vendéglőjét
szállodáját, kávéházát, cukrászdáját
berendezné
kérjen árajánlatot

Goldner Testvérek

jégszekrénygyárától Subotica, Jugovića ul. 20.

Készítünk és legolcsóbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégszekrényeket, sörkimerőkészülékeket, fagyaltgépeket fagyaltapparátusok és azokhoz szükséges alkatrészeket, rézcsapokat, különböző levegőszivattyúkat, autogéneket hegesztett levegőkazánokat és cincsoveket, gyáraknak, malmoknak rézöntvényeket. Veszünk ócska és hulladékfémeket a legmagasabb napi áron. — Telefon 134.